

Høringssvar vedrørende Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling af 12. august 2022

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

Fonden for Retfærdig Omstilling kan med den specifikke målsætning om at "give regioner og mennesker mulighed for at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 på grundlag af Paris-aftalen" og understøtte Danmark i at få reduceret de danske drivhusgasudledninger yderligere.

Her kan og vil Midt- og Vestjylland spille en rolle som forgangsområde for grøn omstilling. Men det kræver at udvikling og modning af nye og nødvendige teknologier samt etablering af ny energiinfrastruktur også sker her.

Vi som område er i fuld gang med at udvikle grønne kompetencer til sikring af at virksomhederne i Midt- og Vestjylland er i besiddelse af de fornødne kompetencer med henblik på omstillingsprocessen frem mod en klimaneutral økonomi. Dette arbejde bør inkluderes i målet for det nationale program og for fonden.

Fonden bør målrettes Midt- og Vestjylland, som et område der potentielt er negativt påvirket af omstillingsprocessen frem mod en klimaneutral økonomi i 2020. Et ligevægtigt argument er, at Midt- og Vestjylland kan medvirke positivt til at understøtte Danmark i at realisere den politiske vision om en reduktion på 70 pct af udledningen af drivhusgasser i 2030 relativt til udledningerne i 1990 samt opnå Unionens 2050 målsætning.

Midt- og Vestjylland bør inkluderes som trækraft i strategier og programmer.

Midt- og Vestjylland hænger sammen med Nordjylland og Syddjylland i forhold til udvikling og implementering af grønne teknologier

Den meget centralistiske erhvervsudviklingsstrategi fra Erhvervsministeriet har siden 2018 fjernet trækraft, nærhed og finansiering til lokale og regionale løsninger i Midt- og Vestjylland.

Strukturfondsmidler er dirigeret til andre egne af Danmark og strategien for intelligent specialisering har udpeget Midtjylland som fyrtårn på vandområdet. Vi fik ikke tilbudt andet end vandområdet som fyrtårn. Vandområdet spiller imidlertid en langt større rolle i forhold til strukturer og virksomhedsgrundlag i Østjylland end i Vestjylland.

Vandområdet er en satsning vi gerne spiller med på i det midt- og vestjyske område, særligt i forhold til overfladevand med udgangspunkt i Klimatorium. Men vi har aldrig opfattet denne satsning så eksklusiv at den spærrer for en hensigtsmæssig udvikling af teknologier og løsninger i Midt- og Vestjylland vedrørende grøn omstilling: PtX, biogas, ammoniak, CCS, udvikling af CO₂-hubs, understøttelse af etablering af en CCUS-infrastruktur. m.v. Vi har valgt disse udviklingsområder til – ikke fra. Udvikling og implementering af grønne teknologier vurderer vi til at have en langt større effekt på erhvervsudviklingen af Midt- og Vestjylland.

Det nationale program, som det er defineret i udkastet, henviser til at midlerne fra fonden skal bruges eksklusivt på de to udpegede landsdele for at nå Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 og derved bidrage til en retfærdig omstilling gennem 5 operationer, herunder et sammenhængende Danmark.

Vi skal hermed stille spørgsmål til om programmet skaber et sammenhængende Danmark, når man vælger at bortse fra Midt- og Vestjylland.

Sagen er den at de energimængder, vi kommer til at høste på hele Vestkysten, gerne skulle skabe en erhvervsudvikling på hele Vestkysten. Argumentet gælder ligeværdigt for de ud-tjente olie- og gasfelter i Nordsøen, som kan bruges som CO₂-lagere. De lokale værdikæder hænger i forvejen sammen og skal udvikles til nye energi- og klimaindustrier.

Området fra Nordjylland ned over Midt- og Vestjylland til Sydjylland hænger sammen industrielt, hvorfor Midt- og Vestjylland bør inkluderes i territorialplanen og programmet for fonden.

Industrielt grundlag

SMV'erne spiller en stor rolle i at få udrullet grønne løsninger og indeholder stort potentiale, når det gælder udvikling af nye grønne løsninger til markedet. Værdikæden til innovation, produktion og installation inden for vind-industrien er markant i Midt- og Vestjylland. Mange af disse virksomheder skal udvikles og positioneres i forhold til de nye energi- og klimaindustrier.

Styrelsen lægger op til at Fonden for Retfærdig Omstilling skal målrettes den eller de landsdele, som er mest negativt påvirket af omstillingsprocessen til en klimaneutral økonomi i 2050. Navnlig set i forhold til den forventede arbejdstagertilpasning, eller omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser i industrianlæg. I Udkast til Territorialplan for Retfærdig omstilling (s. 12-13) er der redegjort for, hvilke områder af Danmark, der har et stort antal industriarbejdspladser, der bliver påvirket af omstillingen. Region Midtjylland er det område, der bliver hårdest ramt. Vægtes potentielt ramte arbejdspladser med antal arbejdspladser totalt, vil dette billede forstærkes for Vestjylland.

Den midt- og vestjyske erhvervsstruktur¹ består af 32.235 arbejdspladser inden for fremstillingserhvervet og udgør 25,6 % af den samlede private beskæftigelse i Midt- og Vestjylland.

---

¹ 2018 data – specialkørsel baseret på RAS. Beregninger af eStatistik og egen tilvirkning

Pr. september 2020 havde Midt- og Vestjylland i alt 1.787 fremstillingsvirksomheder, hvoraf en stor del indgår i værdikæderne for teknologi til energi-, klima- og/eller proces og forarbejdningsindustri til landbruget. Eksportandelen er væsentlig større end landsgennemsnittet.

Der er i Midt- og Vestjylland 24.013 arbejdspladser inden for ressourceområdet fødevarer.² Ressourcegrundlaget er til stede i "Danmarks Fødevarer" for brun bioraffinering gennem bedre udnyttelse af råvaregrundlaget (husdyrgødning, halm, afgasset biomasse, rester fra foder- og fødevarerproduktion, fiberfraktion fra bioraffinering af græs mm). Udfordringerne for traditionelt landbrug bliver massive ved omstillingen til en CO₂-neutral fødevarerproduktion. Således bør Fonden målrettes Midt- og Vestjylland, som bliver påvirket massivt af omstillingsprocessen til en klimaneutral økonomi i 2050. I den sammenhæng kan der peges på at 350 arbejdspladser på Aalborg Portland ikke kan vægte tungt i den samlede vurdering af antal arbejdspladser, der påvirkes af omstillingen.

Udviklingspotentialer i det midt- og vestjyske område er stort i forhold til landbruget, biogas, PtX projekter, vestkysten og landføringen af vindenergien fra parkerne og energi-øen. Midt- og Vestjylland har som område vist en villighed til at medvirke aktivt i at udvikle og modne teknologier. Her skal der ikke mindst henvises til vindindustriens fødsel og udvikling.

Det er derfor meningsløst at bortse fra Midt- og Vestjylland i forhold til at styrke den danske evne til at levere grønne løsninger, herunder med et fokus på cirkulær økonomi.

Når kun to regionale områder udpeges, vil der skabes strukturer bl.a. gennem projekter, kompetenceløft og teknologiudvikling, der er forankret i disse regioner. Det er samme logik, som vækstteam-arbejdet hviler på hvad angår fyrtårnsprojekterne. Det betyder at der lægges op til at styrke den nordjyske og den sydjyske industri og kompetencer uden at det bliver muligt at gøre det samme på samme niveau i Midt- og Vestjylland. Det nytter derfor ikke alene at henvise til at alle danske regioner deltager i grænseoverskridende og tværnationale programmer i det nationale program (s. 21) og at EU Kommissionen har peget på Nordjylland (helt i tråd med tidligere politiske prioriteter i strukturfondene) og Regeringen på Syddanmark (s. 14-16).

Grønne kompetencer

Der henvises i det nationale program (s. 8ff) til at der bliver behov for en bred vifte af kompetencer til at sikre den grønne omstilling "med særlig fokus på systematisk opkvalificering og/eller omskoling af medarbejdere, især ufaglærte, til nye jobfunktioner og teknologier, eller tiltag med fokus styrkelse af ledelseskompeterer med vækst-/omstillingsambitioner, fx via netværk, mentorordninger, efteruddannelse og chef-til-lejeordninger". Der afsættes 100 mio. kr. til omskolings- og opkvalificeringsforløb samt tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft inden for CCS og PtX. I Udkast til Territorialplan for Retfærdig omstilling hedder det at Fonden skal medvirke til at løse virksomhedernes rekrutterings- og kompetenceudfordringer i hhv. Nord- og Syddanmark. Det understreges her at særligt de virksomheder, som ligger i udkantssområder, hvor der er langt til de store byer, allerede i dag har yderst vanskeligt ved at skaffe specialister.

Den forgæves rekrutteringsrate i RAR Vest området lå i juni 22 på 29,5% og i industrien på 42% - begge mål højere end i Nord og Syd³. Fra vores arbejde med at tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft kan billedet bekræftes, at det er yderst vanskeligt at skaffe specialister til Midt- og Vestjylland.

² 2018-data - specialkørsel baseret på RAS. Beregninger af eStatistik og egen tilvirkning.

³ STAR, Rekrutteringssurvey, Rapport, juni 2022

Midt- og Vestjylland har gennem længere tid haft en meget lav arbejdsløshed og behovet for opkvalificering med grønne kompetencer er ikke mindre i MidtVest end i Nord og Syd. Opkvalificering skal ske nært på arbejdspladserne for at det virker.

En sammenhængende fremtidig infrastruktur

Der henvises i det nationale program til at det er målet "at realisere visionen fra Vækstteam Nordjylland om Nordjylland som foregangsregion for fremtidens grønne erhverv inden for CCUS bl.a. ved at styrke virksomhedernes muligheder for at indgå i test- og demonstrationsprojekter samt at etablere infrastruktur til fangst, lagring og anvendelse af CO₂ og kobling til brint, som kan udgøre fundamentet for et grønt erhvervseventyr i Nordjylland". Umiddelbart herefter inkluderes Syddanmark i samme argument (s. 9).

Der synes intet at være til hinder for at inkludere de vestjyske lagringslokaliteter i infrastrukturen, de midt- og vestjyske virksomheders muligheder for at indgå i lokale/regionale test- og demonstrationsprojekter og at koble behovet for vand og el i brintproduktionen, hvor det er en fejl at ekskludere Vestjylland med de muligheder området byder på i forhold til geografisk placering i elnettet, gode infrastrukturelle forudsætninger for gasledninger, udviklingen af brun bioraffinering samt tilstedeværelsen af stærke grønne virksomheder.

Der skal her henvises til flere konkrete projekter/demonstrationsprojekter og det faktum at en betydelig dansk teknologiaktør har valgt vores område til etablering af en stor fabrik, som via elektrolyse skal producere grøn brint.

Fonden ville kunne medvirke til at skabe en accelereret indsats for etablering af CO₂-hubs samt anden infrastruktur også i Midt- og Vestjylland for CCS og PtX. En inddragelse af Midt- og Vestjylland i fondens målområde vil medvirke til at gøre nøgleteknologier mere markedsparate og støtte det udviklingsgrundlag, der allerede eksisterer.

Retfærdig omstilling

Midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling bør bidrage til at give Midt- og Vestjylland mulighed for at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050, og derved bidrage til en retfærdig omstilling, som også er helt nødvendig i Midt- og Vestjylland.

Det fremlagte forslag lægger op til en betydelig skævvridning af det jyske område i forhold til at give SMV'er ensartede betingelser for grøn vækst gennem omstilling til en grønnere produktion og dermed udgør forslaget et muligt konkurrenceforvridende element i kampen om ressourcer og kompetencer.

Ligesom forslaget bidrager til at underminere det arbejde der gøres for at Vestjylland ikke skal blive udkant, men fortsat kan spille en ikke ubetydelig rolle for dansk økonomi.

Inkludering af Midt- og Vestjylland i det Nationale Program for Fonden for Retfærdig Omstilling vil give et solidt afsæt for at realisere regeringens klimamålsætninger, PtX-strategien og for at skabe en nødvendig kompetence- og erhvervsudvikling i Midt- og Vestjylland.

Bestyrelsen for Business Region MidtVest skal hermed opfordre Erhvervsstyrelsen til at gen-tænke udviklingspotentialet - også i forhold til at nå Regeringens målsætninger - i det midt-og vestjyske område.

Med venlig hilsen

Pva bestyrelsen for Business Region MidtVest

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mads', with a long horizontal flourish extending to the right.

Mads Jakobsen
Formand for Business Region MidtVest

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 15. august 2022 14:55
Til: Decentral Erhvervsfremme
Cc: Sofie Hahn-Pedersen; Tina Lund Lodahl
Emne: SV: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Kære Sofie Hahn-Pedersen og Tina Lund Lodahl

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Hjørdis de Stricker
Chefsekretær

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Sendt: 12. august 2022 15:43
Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>
Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Høringssvar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:
Erhvervsstyrelsen, Vejløvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
Telefon: +45 35291700
www.regionalt.dk
www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk
[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

HØRINGSSVAR
Erhvervsstyrelsen
Vejlsovej 29
8600 Silkeborg
de@erst.dk

Formandssekretariatet
Emil Drevsfeldt Nielsen
Erhvervspolitisk chef
Telefon +45 2229 3521

emni@danskmetal.dk
danskmetal.dk

2. september 2022

Høringssvar til udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Dansk Metal takker for muligheden for at indgive bemærkninger til Erhvervsstyrelsen i forbindelse med udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Dansk Metal støtter formålet med Fonden for Retfærdig Omstilling. Dansk Metal mener, at vi bl.a. bør fremme den grønne omstilling gennem relevante projekter. Det er derfor afgørende, at vi sikrer, at udmøntningen af fondens støttemidler foregår korrekt og relevante projekter udvælges. For Dansk Metal er det vigtigt, at projekterne er med til at understøtte danske arbejdspladser inden for den grønne omstilling, hvorfor fokus på kompetencer, jobskabelse og ny teknologi er altafgørende.

Dansk Metal noterer sig, at de områder, der udelukkende kan gives støtte til, er Nordjylland og Syddjylland. Dansk Metal havde gerne set, at et område som region Sjælland også kunne opnå støtteberettigelse gennem Fonden for Retfærdig Omstilling. Dog noteres det, at der for Vest- og Sydsjælland er gode muligheder for at opnå støtte til grøn omstilling gennem Regional-fonden og Socialfonden.

For Dansk Metal er det vigtigt, at man i udvælgelsen af projekterne under Fonden for Retfærdig Omstilling sørger for, at projekterne ikke overlapper med de grønne projekter, som foregår i regi af Erhvervsfremmebestyrelsen. En tæt koordinering mellem Fonden for Retfærdig Omstilling, Erhvervsfremmebestyrelsens udmøntninger, initiativer under Beskæftigelsesministeriet, Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriets ressource er derfor strengt nødvendigt.

Dertil er det vigtigt at understrege, at alle midler fra EU's fonde bør anvendes, så man undgår at etablere parallelle strukturer og organisationer med enslydende opgaver og kompetenceprofiler fremfor at bygge oven på og samarbejde med eksisterende og veletablerede aktører og organisationer.

Hvad angår indstillingsudvalget vil Dansk Metal gerne kvittere for, at de privatansatte lønmodtagere i industrien, repræsenteret ved CO-Industri er udpeget til udvalget.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller kommentarer står vi til rådighed.

Med venlig hilsen
Emil Drevsfeldt Nielsen

Erhvervspolitisk chef
Formandssekretariatet

Danske Havnes høringsvar vedr. høring om udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

23. august 2022

Danske havne kvitterer for muligheden for at afgive høringsvar.

Det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling indeholder vigtige elementer for at få den grønne omstilling til at lykkes, og skitserer indsatsområder, fx under de fem strategiske indsatser, som har stor relevans for de danske erhvervshavne.

Derfor anser Danske havne det for væsentligt, at erhvervshavne nævnes eksplicit i oversigten over de vigtigste målgrupper i det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Vi har flere store, større og mindre havne i de nævnte regioner, så havnene som lokale erhvervsknudepunkter kan med fordel tænkes ind i en række af de konkrete kommende projekter.

Erhvervshavnens aktiviteter skaber mange arbejdspladser i "baglandet", og på selve havnearealerne ligger en del af de SMV'er, som fondens midler også er møntet på, i forhold til at understøtte en succesfuld grøn omstilling.

Venlig hilsen

Camilla Rosenhagen

Klima- og Miljøchef

Danske Havne

Høring vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

2. september 2022

Danske Rederier takker Erhvervsstyrelsen for muligheden for at afgive høringssvar på udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og nationalt program 2021-2027.

Nordjylland

Territorialplan

For så vidt angår den territoriale plan for Nordjylland, ser Danske Rederier positivt på regeringens ønske om at understøtte den grønne omstilling af den nordjyske industri, med henblik på at industrien kan realisere sine potentialer forbundet med CCUS. Lagring og anvendelse af CO₂ er afgørende for i fremtiden at kunne udvikle de grønne brændstoffer, som er nødvendige for at omstille den tunge transport, som fx skibstransporten. Ydermere vil Det Blå Danmark med dets viden og ressourcer være en oplagt bidragsyder for så vidt angår transporten af CO₂, samt service-ring af udtjente oliefelter, med henblik på lagring.

Syddjylland

Territorial plan

For så vidt angår den territoriale plan for Syddjylland, er Danske Rederier positive overfor regeringens ønske om at understøtte den grønne omstilling i den sydjyske industri, for at muliggøre Syddjyllands potentialer, der er forbundet med teknologier som fx Power-to-X og CO₂-lagring.

Derfor ser Danske Rederier positivt på regeringens fokus på modningen af den samlede værdikæde for CCUS, samt ønsket om at støtte forsknings- og innovationsaktiviteter og løse organisatoriske barrierer for etableringen af en CCUS-infrastruktur i Danmark. Vi har i Syddjylland allerede indsats, der arbejder for at etablere værdikæder for transport og lagring af CO₂¹. Det er afgørende, at der bliver skabt de bedste omstændigheder for disse indsatser, hvis vi skal nå vores 70% klimamålsætning. Det er især vigtigt, at tekniske barrierer i udbudsprocesser og ifm. tildeling af licens til lagring af CO₂ i undergrunden elimineres. Vi skal have sikret mulighederne for lagring i Nordsøen, og der skal arbejdes for, at vi med Danmarks placering bliver EU hub for lagring af CO₂.

---

¹ <https://www.projectgreensand.com/hvad-er-project-greensand>

Danske Rederier

Ydermere er Danske Rederier positive overfor regeringens fokus på at støtte opkvalificering af den sydjyske arbejdskraft, til at kunne understøtte den grønne omstilling. Kvalificeret arbejdskraft er vigtigt til bl.a. opførelsen af fremtidens havvindmølleparker og energitøer, og det er helt afgørende, at der i fremtiden vil være tilstrækkelig vedvarende energi til produktionen af grønne brændstoffer. En succesfuld udbygning af havvind vil dog yderligere kræve, at vi får skabt en grøn regulatorisk motorvej og får strømlinet udbuds- og godkendelsesprocesser for opførelsen af havvindmølleparker.

Som vækstteam Sydjylland påpeger, har Sydjylland gode forudsætninger for at skabe grønne brancher i relation til bl.a. Power-to-X. Derfor ser Danske Rederier positivt på regeringens prioritering af at anvende midler fra Fonden for Retfærdig omstilling på at sikre en hurtigere opskalering af Power-to-X, gennem støtte til udviklingen af Power-to-X teknologier. Udviklingen af grønne brændstoffer er en forudsætning for omstillingen af skibsfarten, og dele af den nationale skibsfart vil over de kommende år blive underlagt EU-krav om brug af grønne brændstoffer. Samtidig er der et stort behov for at der sættes skub i produktionen af grønne brændstoffer, for at vi kan nå 2030-målene. Det er derfor vigtigt, at speede processen op med henblik på at gøre det nemmere og hurtigere at opføre Power-to-X anlæg.

Danske Rederier takker regeringen for at have øje for både udfordringerne men også mulighederne, som den grønne omstilling skaber for Det Blå Danmark.

Danske Rederier står naturligvis til rådighed for eventuelle spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen

Rikke Johan
Public Affairs Chefkonsulent
Danske Rederier

Erhvervsstyrelsen
Vejløvej 29
8600 Silkeborg

Den 2. september 2022

Høringssvar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG) kvitterer for invitationen til at kommentere på det fremsendte udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

DEG har noteret sig, at særligt Nordjylland og Sydjylland er udpeget som støtteberettigede landsdele for FRO – med udgangspunkt i behovet for hhv. omlægning af drivhusgas-intensive produktionsprocesser og udfasning af produktion af fossile brændstoffer. Der vil dog efter DEG's opfattelse også være andre landsdele, som kunne have behov for støtte i forbindelse med omlægning af drivhusgas-intensive produktionsprocesser og udfasning af produktion af fossile brændstoffer, fx sukkerproduktionsanlæggene i Nykøbing Falster og Nakskov, men også i forbindelse med at fremtidssikre hele transportsektoren.

Risiko for ensidigt fokus på høje uddannelsesniveauer

DEG finder, at det er en selvstændig pointe, at behovet for kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling ikke kan løftes af de længerevarende uddannelser alene. Analyser af beskæftigelseseffekterne¹ ved investeringer i den grønne omstilling viser, at det kræver en langt bredere indsats at sikre, at den nødvendige arbejdskraft med de rette kvalifikationer og kompetencer er til rådighed.

Det er i denne sammenhæng en udfordring, at voksen- og efteruddannelsessystemet i dag i højere grad benyttes af personer med længerevarende uddannelser frem for målgrupper, som potentielt kunne have højere udbytte af det. Der er også for mange ufaglærte, som mangler helt grundlæggende basale færdigheder, når det gælder læsning, regning og it-færdigheder. De kvalifikationsbehov som den grønne omstilling medfører, kan ikke alene handle om udvalgte grupper af ingeniører eller faglærte.

Det er derfor afgørende nødvendigt, at territorialfonden støtter sådanne tiltag, der muliggør at arbejdsmarkedet kan tilpasse sig de ændrede efterspørgselsbehov gennem initiativer, der understøtter opkvalificering af såvel erhvervsfagligt uddannede, som ikke faglærte (og kun i mindre grad kortere-, mellemlange og lange videregående uddannelser).

---

¹ Dansk Energi (2020): [Beskæftigelseseffekter af investeringerne i den grønne omstilling – Konsekvensanalyse.](#)

I territorialplanen anføres f.eks. (i kontrast til dette udfordringsbillede), at "kompetencetilførsel" retter sig mod "...tilknytning af personer, fx ledige med mellemlang eller lang videregående uddannelse, til konkrete udviklingsopgaver i private virksomheder, herunder facilitering, modning og netværk af virksomheder og højtuddannede i forbindelse med matchning, der fx kan bibringe virksomheden grønne og digitale kompetencer." (Udkast til territorialplan s. 35)²

DEG indgår gerne i dialog med Erhvervsstyrelsen om at fremme tilvejebringelsen af de kompetencer og den kvalificerede arbejdskraft, som arbejdsmarkedet får brug for i fremtiden.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Jesper Nielsen
Direktør

---

² Det fremstår i denne sammenhæng en smule uklart hvad forskellen egentlig er på begreberne "kompetencetilførsel", og "kompetenceudvikling" (Udkast til territorialplan s. 34+35).

Notat

Modtager(e) > Erhvervsstyrelsen

Høringssvar vedr. Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt pro-program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til Erhvervsstyrelsen

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd takker for muligheden for at blive hørt vedrørende Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt pro-program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Rådet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Frede Blaabjerg
Rådsformand

1. september 2022

**Danmarks Forsknings- og
Innovationspolitiske Råd**
DFIR

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsbehandler
Anders Kamp Høst
Tel. 72 31 80 92
akho@ufm.dk

Ref.-nr.
3197

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Tina Lund Lodahl
Sendt: 1. september 2022 14:42
Til: Tina Lund Lodahl
Emne: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen _ Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

---

Fra: Caroline Eberhard <ceb@kfst.dk>
Sendt: 30. august 2022 16:00
Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Emne: SV: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 12. august 2022 modtaget Erhvervsstyrelsen udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Retfærdig Omstilling.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgør sammen med Konkurrencerådet en uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende høringsbemærkninger afgives udelukkende som konkurrencemyndighed.

På det foreliggende grundlag har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ingen bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Caroline Eberhard

Student
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 4171 5211
E-mail ceb@kfst.dk

Følg os: [LinkedIn](#), [Twitter](#), [Facebook](#)

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Se vores privatlivspolitik på kfst.dk.

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Sendt: 12. august 2022 15:43
Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>
Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Hørings svar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:
Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
Telefon: +45 35291700
www.regionalt.dk
www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk
[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVS MINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Decentral Erhvervsfremme
Sendt: 1. september 2022 13:53
Til: Tina Lund Lodahl; Sofie Hahn-Pedersen
Emne: VS: Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling(ERST Sagsnr: 2022 - 13218)

Modtaget i de-postkassen.
Bh Emily

Fra: 1 - ERST Høring <hoering@erst.dk>
Sendt: 1. september 2022 12:46
Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Emne: Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling(ERST Sagsnr: 2022 - 13218)

Kære modtager

Erhvervsstyrelsen har modtaget høring vedr. Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Fastracksvar vedrørende Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget udkastet i høring.

Administrative konsekvenser

OBR vurderer, at udkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet og har dermed ikke yderligere kommentarer.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Freya Leschly Jørgensen
Student
Tlf. direkte: 35 29 14 33
E-post: FreJor@erst.dk

Med venlig hilsen

Annette Pia Andersen

ERHVERVSSTYRELSEN
Bedre Regulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291653
E-mail: anpian@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Linda-Victoria Aceng Heeger Leander
Sendt: 19. august 2022 10:11
Til: Tina Lund Lodahl; Sofie Hahn-Pedersen
Emne: VS: {{DE}}VS: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling
Vedhæftede filer: Høringsbrev FRO.pdf; Høringsliste – Udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.pdf; Security Marking.txt

Fra de-postkassen

Fra: Finanstilsynet - Ministerbetjening <ministerbetjening@ftnet.dk>
Sendt: 19. august 2022 09:51
Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Cc: Ministerbetjening (FT) <Ministerbetjening@FTNET.DK>
Emne: {{DE}}VS: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til Erhvervsstyrelsen:

Finanstilsynet har ingen bemærkninger til denne høring.

Med venlig hilsen

Camilla Mikkelsen

Fuldmægtig
Kontoret for EU-sager, Ledelses- og Ministerbetjening

Strandgade 29, 1401 København K
Tlf.: +45 33 55 82 82 / Fax: +45 33 55 82 00
Direkte tlf.: +45 61 93 07 26
mail: cmik@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Finanstilsynet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://www.finanstilsynet.dk/Kontakt/Privatlivspolitik>

Finanstilsynet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du har modtaget denne mail ved en fejl, bedes du straks oplyse Finanstilsynet herom ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Vi gør opmærksom på, at hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, kan enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail være ulovlig.

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Sendt: 12. august 2022 15:43
Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>
Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:
Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Hørings svar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:
Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
Telefon: +45 35291700
www.regionalt.dk
www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk
[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Høringssvar vedr. Udkast til territorialplan for Fonden for Retfærdig Omstilling og Nationalt Program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Region Nordjylland og Region Syddanmark har den 12. august 2022 modtaget "Udkast til territorialplan for Fonden for Retfærdig Omstilling og Nationalt Program for Fonden for Retfærdig Omstilling" i høring.

Vi har følgende kommentarer til det fremsendte materiale:

Vi bemærker indledningsvis, at det er positivt, at der med prioriteterne gives mulighed for, at der kan bygges videre på de lokale erhvervsfyrtårne om at opbygge regionale metropoler for grønne erhverv, sektorkobling og grøn energi. Vi ser perspektivrige synergier mellem erhvervsfyrtårnene og de regionale udviklingsstrategier. Regionerne har allerede engageret sig i aktiviteter i partnerskaber med lokale aktører, som understøtter de lokale erhvervsfyrtårne.

Vi finder det ligeledes positivt, at programmet lægger op til inddragelse af hele den erhvervmæssige værdikæde der skal fremme styrkepositionerne, herunder prioriteringen om bedre vilkår for grøn omstilling i SMV'er.

Det er vigtigt, at programmet kan spille godt sammen med andre indsatser rettet mod kompetencesiden, herunder de regionale uddannelsesmidler samt EU's Socialfondsmidler, som regionerne har fået indstillingsret over.

Vi bemærker og undrer os over, at Erhvervsstyrelsen har valgt at sidde indholdet i det tidligere afgivne høringssvar vedrørende den manglende direkte repræsentation af de to berørte regioner i hhv. Overvågningsudvalget og Indstillingsudvalget overhørig. Det er væsentligt med en løbende dialog med lokale og regionale aktører for at sikre en koordineret og sammenhængende indsats. Det er vores vurdering, at den manglende repræsentation i udvalgene skaber en risiko for at udvalgene agerer uden detaljeret tilknytning til, viden om og føling med problemstillingerne i de berørte regioner.

Endelig skal vi bemærke, at afløbsprofilen for programmet er bekymrende. Udkastet lægger således op til et højt niveau af tilskudsmidler (knap 0,5 mia. kr.) sendt i omløb i årene 2022 og 2023. Set i lyset af bl.a. REACT-midlerne og EU's Strukturfondsprogram samt det sene tidspunkt for programmets godkendelse, er der en stor risiko for, at det bliver overordentligt vanskeligt for aktørerne i de berørte områder at anvende midlerne, hvis indsatserne samtidig skal være koordinerede og sammentænkte, så de får den bedst mulige virkning.

Grundet fristen fremsendes høringssvaret med forbehold for regionsrådenes godkendelse.

Med venlig hilsen

Mads Duedahl
Regionsrådsformand, Region Nordjylland

Stephanie Lose
Regionsrådsformand, Region Syddanmark

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Michael Stie Laugesen <mila@aalborg.dk>
Sendt: 1. september 2022 19:09
Til: Decentral Erhvervsfremme
Emne: Høringssvar - Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) - Fonden Green Hub Denmark

Til rette vedkommende

Fra Fonden Green Hub Denmarks side vil vi gerne understrege behovet for, at Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) finder anvendelse på en måde, så midlerne både får en klimamæssig- samt beskæftigelsesmæssig effekt. Det mener vi at midlerne bedst gør ved at:

- Der sikres at en stor del af midlerne kan gå til udviklingen og etableringen af fremtidens energiinfrastruktur. Her tænkes der både infrastruktur til transport af CO2 og brint (begge som rørført transport).
- Vi anser det som yderst vigtigt, at der allokeres FRO midler til test og demonstrationsaktiviteter. Der er indenfor PtX og CCUS stadig tale om umodne teknologier, hvor virksomhederne bærer en risiko ved at investere i et endnu ukendt marked, uanset om der er tale om fangst, anvendelse, transport eller lagring.
- FRO midlerne i høj grad bør samtænkes med EU puljer som HorizonEurope, EU's Green Deal samt Connecting Europe Facility (TEN-E). For at sikre det bedst mulige væksteventyr, er det vigtigt at vi tænker alle vores nabolande ind i planlægningen. Her vil særligt forbindelser til Norge og Sverige for både CO2 og brint være i nordjysk interesse.
- Kompetenceindsatser er vigtige, men den seneste arbejdsmarkedsanalyse (FREMKOM 4.0) for Nordjylland har vist, at behovet for kompetencer til den grønne omstilling er bred, og i vidt omfang skal dækkes af den arbejdskraft man har og rekrutterer i forvejen. Behovet for midler til kompetenceforløb og omskoling, vil derfor i vores optik have mindre effekt end midler til infrastrukturinvesteringer og investeringer i maskiner og udstyr. Dette både set fra et klimamæssigt og et beskæftigelsesmæssigt perspektiv. En smed, der i mange år har arbejdet med fjernvarme- og naturgasrør, vil forholdsvis let kunne anvende denne viden til at arbejde med CO2 og brint-rør. Dette er ligeledes i tråd med CONCITO's anbefalinger om et behov for opkvalificering.
- Vi forventer at der bliver et behov for anvendelsen af udenlandsk arbejdskraft i forbindelse med de mange anlægsprojekter, som etableringen af energi-infrastruktur kræver. En del af midlerne bør anvendes til at sikre, at de (fysiske) arbejdsopgaver, som etniske danskere i mindre omfang finder interessante at udføre, kan udføres af kvalificerede udlændinge under dansk vejledning og rådgivning.

Specifikke kommentarer til Territorialplanen:

- Der mangler som minimum 1,1 millioner tons CO2 for Nordjylland i figur 3 på side 12. Alene Aalborg Portland udleder 2,3 millioner tons CO2 på årsbasis.
- På side 13, bør det fremgå hvor mange årsværk det drejer sig om i en nordjysk kontekst. (På samme møde som det estimeres at 15.000 årsværk påvirkes i Sydjylland)
- På side 26 skal det fremgå at Nordjylland jf. Vækstteamet anbefalinger, *"vil være en international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv..."*
- *På side 36 er det en smule uklart hvad søjle 2 og søjle 3 dækker over. Søjle 1, 2 og 3. kan med fordel forklares i teksten. Så det beskrives bedre hvorfor kun søjle 1 ønsket anvendt.*

Specifikke kommentarer til "Grønne Teknologier":

- Det vil være en fordel hvis tabel 4 (den tiltænkte fordeling af midler) knyttes op på de 5 indsatsområder, der tidligere har været skitseret af ERST (herunder Pyrolyse, CCUS og PtX)
- At indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling sammensættes af repræsentanter, der har en særlig tilknytning til de to påvirkede regioner, således at regionernes særlige ønsker og behov er repræsenteret i udvalget. Der kan her med fordel skeles til sammensætningen af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

Ellers et rigtig fint og gennemarbejdet produkt.

Med venlig hilsen

Michael Stie Laugesen

Teamleder og projektchef

+45 2520 0472 | mila@aalborg.dk

Green Hub Denmark

BusinessAalborg, Aalborg Kommune
Boulevarden 13, 9000 Aalborg

Follow us on - greenhubdenmark.dk | [LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Youtube](#) |

Kommunen må efter reglerne i databeskyttelseslovgivningen kun kommunikere om fortrolige og følsomme oplysninger via sikker kommunikation. Aalborg Kommune har i forbindelse med din henvendelse fået oplysninger fra dig. Oplysningerne er registreret i kommunens IT-system, som overholder reglerne for behandling af personoplysninger. For at vi kan behandle og besvare din henvendelse, registrerer vi dine kontaktoplysninger. Det vil typisk være dit navn, evt. den e-mailadresse, som du har henvendt dig til os på og evt. din adresse, hvis du har oplyst den. Oplysningerne behandles i henhold til Erhvervsfremmeloven og eventuelt samtykke. Vi registrerer ikke flere oplysninger, end vi har brug for. Læs om dine rettigheder og hvordan vi behandler personoplysninger på www.aalborg.dk/gdpr

Erhvervsstyrelsen
Decentral Erhvervsfremme
Vejlshøjvej 29
8600 Silkeborg

Dok. ansvarlig: TTH
Sekretær:
Sagsnr.: s2020-1085
Doknr: d2022-376873-4.0
25-08-2022

Høringsvar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

---

Green Power Denmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Green Power Denmark er generelt positive over for regeringens territorialplan og nationale program, som skal understøtte den grønne omstilling og imødegå de økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser ved omstillingen i Nord- og Sydjylland.

Green Power Denmark ser særligt positivt på, at regeringen lægger op til at støtte omstillingen til nye grønne nøgleteknologier inden for Power-to-X (PtX), som er afgørende for at nå i mål med nationale og europæiske klimamål.

Kriterier for støtte til PtX

Green Power Denmark finder det vigtigt, at kriterierne for støtte til PtX i regi af Fonden for Retfærdig Omstilling lægger sig op ad fælleseuropæiske definitioner, for at sikre forudsigelighed i investeringer og sammenhæng med eksisterende lovgivning. Green Power Denmark støtter derfor, at man udformer udbudskriterierne i overensstemmelse med EU-Kommissionens kommende delegerede retsakt om VE-oprindelse af Renewable Fuels of Non Biological Origin (RFNBOs).

For at sikre en omstilling fra fossile til grønne industrier, er der behov for at yde støtte til alle dele af værdikæden for brint. Green Power Denmark finder det derfor positivt, at Fonden for Retfærdig Omstilling bl.a. skal kunne yde investeringsstøtte.

Kommunikation, koordination og samarbejde imellem offentlige initiativer på området omkring PtX er afgørende. Green Power Denmark opfordrer til, at støtte til forsknings- og udviklingsaktiviteter bliver tænkt sammen med Innovationsfondens Innominations, og at erhvervsfremmeaktiviteter samtænkes med relevante indsatser i erhvervsfremmesystemet.

Støtte til CCUS

Nogle PtX-produkter, såsom e-metanol, e-kerosin og DME, kræver karbon for at opnå den nødvendige energitæthed. Der skal være tilstrækkelig grøn CO₂ til fremtidig produktion af PtX-produkter. Green Power Denmark finder det derfor vigtigt, at der i det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling lægges vægt på aktiviteter, der fremmer anvendelse af CO₂ i PtX-produkter. Green Power Denmark understreger samtidig, at CO₂'en skal komme fra bæredygtige biogene kilder.

Green Power Denmark anerkender, at CCS er en teknologi, der kan reducere fossile udledninger på kort sigt. Green Power Denmark understreger dog, at CCS er en kortsigtet løsning når det kommer til at reducere mængden af fossile udledninger fra industrien, da det ikke stopper forbruget af fossile energikilder – og i værste fald levetidsforlænger processer, der udleder fossil CO₂. For at sikre en langsigtet reel omstilling af udledende industrier, er der behov for investeringer i nye grønne produktionsmetoder og -teknologier, hvorfor Fonden for Retfærdig omstilling burde yde støtte til dette eller CCUS-projekter, der fanger og udnytter grøn, bæredygtig biogen CO₂. Herigennem kan der også på sigt arbejdes mod negative emissioner, samtidig med at der etableres adgang til den attraktive grønne CO₂, der forventes at være forudsætningen i mange PtX-projekter.

Kompetenceudvikling

Medlemmerne hos Green Power Denmark, som er teknologiudviklere, rådgivere, infrastrukturejere, udviklere af PtX-projekter mv. kommer til at beskæftige mange borgere på tværs af uddannelsesniveauer inden for værdikæden for PtX. Green Power Denmark ser ind i et akkumuleret beskæftigelsespotentiale på 10.000-35.000 grønne jobs frem mod 2030¹ alene i relation til PtX. Ser man bredere på arbejdskraftbehovet til den grønne omstilling viser beregninger fra Green Power Denmark, at der vil være behov for ekstra 45.000 årsværk om året i perioden 2023-2030, for at kunne imødekomme ambitionerne på området².

Den danske beskæftigelsesgevinst afhænger dog af samfundets og de danske virksomheders evne til at imødekomme den øgede arbejdsmarkedsefterspørgsel, der relaterer sig til etablering, drift og vedligeholdelse af de mange PtX-anlæg. Foruden det øgede behov for arbejdskraft, er der særligt behov for kompetencer svarende til lange videregående uddannelser og erhvervsfaglige uddannelser, da disse forventes samlet at dække 60 pct. af den nye beskæftigelse.

Der er et stort potentiale i at fastholde arbejdspladser fra olie- og gasindustrien, ved at beskæftige dem i PtX-industrien, da de besidder mange kompetencer, som er efterspurgt i opbygning og drift af PtX-anlæg. Derfor finder Green Power Denmark det positivt, at der i regeringens plan for Fonden for Retfærdig Omstilling ydes støtte til om- og opkvalificering, som vil være afgørende for at imødekomme efterspørgslen på arbejdskraft inden for PtX.

Med venlig hilsen

---

¹ <https://www.danskenergi.dk/files/media/dokumenter/2021-10/PtX-muligheder-og-erhvervspotentialer.pdf>

² [Arbejdskraft til grøn omstilling \(greenpowerdenmark.dk\)](https://www.greenpowerdenmark.dk/Arbejdskraft-til-grøn-omstilling)

Tine Strand Thomsen
tth@greenpowerdenmark.dk
Dir. tlf. +45 22 75 04 71

Erhvervsstyrelsen,
Vejlshøjvej 29, 8600 Silkeborg

RAR Syddjylland

Arbejdsmarkedskontor Syd
Sekretariatet
Dannebrogsgade 3, 1. og 2. sal
5000 Odense C

T: +45 7222 3800
E: amksyd@star.dk

www.rar-bm.dk

Dato: 30. august 2022

Høringsvar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Det Regionale Arbejdsmarkedsråd Syddjylland er meget opmærksom på de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af den grønne omstilling til en CO₂-neutral økonomi i 2050.

Vi er enige i høringsmaterialets beskrivelse af de forventede effekter på det sydjyske arbejdsmarked og behovet for en omfattende indsats for opkvalificering og efteruddannelse af både beskæftigede og ledige til de kompetencer, som job i den grønne omstilling vil forudsætte.

Det er nævnt i høringsmaterialet, at indsatsen skal koordineres og sammentænkes med øvrige nationale indsatser. Eks. indsatsen ift. regionale erhvervsfyrtårne, Regionalfonden og Socialfonden Plus. Vi er helt enige i, at kun gennem en koordineret indsats opnår vi det fulde udbytte af både den ordinære indsats og af fondsmidlerne.

Der savnes imidlertid en understregning af, hvor vigtig koordinering af indsatsen er på området for opkvalificering og kompetenceudvikling af ledige og beskæftigede, hvor der i forvejen er flere aktører alene inden for den ordinære indsats.

Med venlig hilsen

Marita Geinitz

Formand for Det Regionale Arbejdsmarkedsråd Syddjylland

Til
Erhvervsstyrelsen
Vejløvej 29,
8600 Silkeborg

Business
Region North
Denmark

Aalborg, 2. september 2022

Hørings svar fra Business Region North Denmark til udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Indledningsvis takker vi for muligheden for at kommentere og bidrage med høringssvar. Vi har følgende bemærkninger til udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Vigtigt med investeringer i grundlaget for grøn omstilling

Der er i Business Region North Denmark (BRN) og Nordjylland stor opmærksomhed på Fonden for Retfærdig Omstilling, der anses som en vigtig katalysator for udvikling af Nordjylland som en central bidragsyder til Danmarks grønne omstilling, bæredygtig vækst og indfrielse af målet om klimaneutralitet i 2050.

I Nordjylland er vi ambitiøse og klar til at byde ind med aktiviteter inden for de fem prioriteter og tiltag af strategisk betydning for Fonden for Retfærdig Omstilling, som udgør en god strategisk ramme for anvendelse af fondens midler. BRN hilser det særligt velkomment, at det i det nationale program fremhæves, at Fonden for Retfærdig Omstilling skal være med til at realisere visionen fra Vækstteam Nordjylland om Nordjylland som international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv inden for CCUS, herunder udviklingen af CO₂Vision, vores CCUS erhvervsfyrtårn i Nordjylland, samt etablering af infrastruktur til fangst, lagring og anvendelse af CO₂ og kobling til brint, som vil udgøre fundamentet for et grønt erhvervs-eventyr i Nordjylland.

BRN ser i den sammenhæng et stort potentiale i, at Fonden for Retfærdig Omstilling kan være med til at løfte de ofte større og tunge investeringer i fysiske anlæg, som både test- og demonstration samt udvikling og etablering af fremtidens grønne energiinfrastruktur kræver.

Fonden skal anvendes til retfærdig omstilling i Nordjylland og Sydjylland

BRN vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at Europa-Kommissionen har udpeget Nordjylland som støtteberettiget landsdel under Fonden for Retfærdig Omstilling idet Nordjylland er en af de regioner

i EU, som står over for omfattende socioøkonomiske udfordringer som følge af omstillingen til klimaneutralitet. Som beskrevet ovenfor, har vi i Nordjylland desuden et stærkt ønske om at sikre, at omstillingen også medvirker positivt til skabelsen af et grønt væksteventyr i Nordjylland til glæde for hele Danmark.

Der er et solidt fundament og mange potentialer at bygge videre på, hvilket vi gerne ser fremhævet yderligere i territorialplanen, så Nordjylland omtales mere positivt. Nordjylland har erhvervs- og kompetencemæssige styrkepositioner inden for grønne løsninger med mange virksomheder, der har gjort den grønne omstilling til en god forretning til gavn for både miljøet, vækst, eksport og beskæftigelse. Eksempelvis har tidligere analyser vist, at en stor del af Danmarks grønne metaljobs findes i Nordjylland, og at nordjyske virksomheder spiller en særlig stærk rolle med grønne bidrag til energi- og den maritime branche. Hertil kommer en stærk vilje og tradition for tværgående samarbejder om klima og grøn omstilling på tværs af kommuner, region og erhvervsfremme-, uddannelses-, forsknings-, og beskæftigelsesaktører.

For at skabe størst mulig effekt af midlerne med afsæt i fondens formål, er det således vigtigt at tilsikre, at EU-midlerne alene anvendes i de to udpegede geografiske landsdele – Nordjylland og Syddanmark, så de regionale potentialer og styrkepositioner kan udbygges til fulde. Denne geografiske afgrænsning for midlernes anvendelse fremgår aktuelt ikke gennemgående i det nationale program.

Tidsmæssige rammer for tildeling og bevilling

Det fremgår af programmets finansieringsplan, at cirka 63 mio. EURO svarende til cirka 70% af programmets totale tildeling på 88,9 mio. EURO skal være bevilget i år 2022 og 2023. I programmæssig sammenhæng vil år 2022 være gået inden den Territoriale Plan og det udmøntende program bliver godkendt.

BRN vil gerne påpege, at det med denne tidsmæssige plan vil være svært at skabe gode rammer for, at programmets målgrupper og lokale/regionale aktører kan nå at få viden om programmets muligheder, forberede en ansøgning, danne partnerskaber, søge og få ansøgningen behandlet i det kommende Indstillingsudvalg mhp. at opnå bevilling i løbet af år 2022/2023. Vi er enige i, at midlerne gerne hurtigt skal ud og arbejde, men opfordrer til, at Erhvervsstyrelsen er opmærksomme på at sikre tilstrækkeligt tid til processen, så der kan udvikles og igangsættes aktiviteter med relevans og kvalitet.

Organisering – risiko for parallelprocesser i erhvervsfremmesystemet

BRN finder det u hensigtsmæssigt, at der lægges op til at etablere hhv. et selvstændigt og særskilt overvågnings- og indstillingsudvalg i forbindelse med administration af Fonden for Retfærdig Omstilling.

Vi mener, at det med den foreslåede organisering risikeres at skabe unødvendige parallelprocesser til arbejdet i øvrige udvalg og fora, hvilket vi ser, går imod de politiske ønsker om et sammenhængende og forankret erhvervsfremmesystem. Vi stiller os undrende over for, at Erhvervsstyrelsen ikke i højere grad lægger op til at benytte eksisterende udvalg og fora, såsom Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, til opgaver omkring fondens administration og beslutning om midlernes anvendelse.

Ligeledes undrer det, at den organisering, som der gennem de seneste to år er brugt meget tid og mange kræfter på at få opbygget omkring de lokale erhvervsfyrårerne ikke er tiltænkt en tydelig rolle i forhold til midlernes anvendelse under programmets prioritet "Et sammenhængende Danmark med stærke lokale

erhvervsfyrtårne". Det er vigtigt, at der tages stilling til og at det konkret beskrives, hvilken opgave de lokale konsortier, som i Nordjylland tegner en stærk bred regional, politisk og faglig forankring, samt de nedsatte partnerskaber, der udgør en strategisk ramme for understøttelse af den langsigtede udvikling af erhvervsfyrtårnene, har for prioriteten.

Organisering – behov for en stærkere nordjysk forankring i de nye udvalg

I forhold til udkast til sammensætning af overvågnings- og indstillingsudvalgene ser BRN det som problematisk, at kun et fåtal af de foreslåede medlemmer har en tydelig regional og lokal forankring i de støtteberettigede landsdele – og dermed en garanteret tilknytning til, viden om og føling med områderne. Udvalgene bør sammensættes med henblik på at sikre, at drøftelser og beslutninger træffes på baggrund af et kvalificeret lokalt og regionalt vidensgrundlag om de landsdele, hvor fondes midler skal anvendes.

BRN vil derfor appellere til, at Erhvervsstyrelsen sikrer et højere antal af medlemmer med geografisk relevans i de to udvalg eller at der stilles krav om, at en højere andel af de øvrige medlemmer, som udpeges, skal have kendskab til forholdene i de støtteberettigede landsdele. Hertil ser BRN også gerne, at Region Nordjylland sikres direkte repræsentation i de to udvalg.

Det vil bidrage til, at midlerne fra fonden tildeles relevante aktiviteter med afsæt i lokale og regionale forhold, så der skabes størst mulig effekt og synergi for midlerne, heriblandt kobling til det nordjyske erhvervsfyrtårn CO₂Vision.

Venlig hilsen

Christine Lunde
BRN Sekretariatschef

Erhvervsstyrelsen
de@erst.dk

Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Dato 02.09.2022

Peder Bang

Direkte tlf. 4068 6428

Peder.bang@ru.rm.dk

Tak for muligheden for at komme med hørings svar til Erhvervsstyrelsens brev af 12. august 2022.

Side 1

Hørings svaret fremsendes med forbehold for politisk godkendelse, hvilket ikke har kunnet nås inden for høringsfristen.

Processen omkring tilblivelsen af det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling og Territorialplan for Fonden for Retfærdig Omstilling har set fra Regions Midtjyllands side ikke været hensigtsmæssig.

En del af kritikken omkring processen retter sig mod de uklare danske kriterier for udpegning af områderne. Så generelt efterspørger vi mere åbenhed og klarere kriterier for udpegningen.

Man bør ligeledes være opmærksom på, at flere af de udfordringer, som de udpegede områder står over for, ikke umiddelbart kan løses i og udelukkende af de udpegede områder. Man er derimod afhængig af andre områder, som også kræver investeringer. Dette gælder f.eks. for udfordringer omkring Carbon Capture og udvinding og anvendelse af nye typer råstoffer.

Det er dog glædeligt at se at to områder, som er hårdt ramt i forhold til den grønne omstilling bliver tilgodeset, men der kunne også være andre områder i Danmark, der kunne være tilgodeset, herunder i Region Midtjylland.

For selvom Region Midtjylland ikke har fået udpeget områder i henhold til Fonden for Retfærdig Omstilling, er der brug for store investeringer til nedbringelse af CO₂ udledningen. Det gælder bl.a. investeringer i PtX og geotermisk varme, som begge understøtter, styrker og forcerer den grønne omstilling. De er dermed værktøjer til

generelt at løse udfordringerne omkring den grønne omstilling og i særdeleshed til at medvirke til løse udfordringerne for de udpegede områder i Danmark.

Det skal i denne sammenhæng også nævnes, at Studstrupværket ved Aarhus har en meget høj udledning af CO₂. Udledningen kommer fra brugen af træpiller, og hvis vi skal nå i mål med omstillingen og udfordringer i andre sektorer, skal træpillerne gerne udfases, og der skal investeres i Carbon Capture teknikker og lagringskapacitet.

Det er mit håb, at såfremt der på et senere tidspunkt skulle opstå en tilsvarende proces omkring planer og implementeringer af EU programmer, at denne proces bliver mere transparent og inkluderende, samt åbner for muligheden for at udlodde puljer i Region Midtjylland.

Venlig hilsen

Kim Kofod Hansen
Udviklingsdirektør

Erhvervsstyrelsen
Decentral Erhvervsfremme
Mail: de@erst.dk

Hørings svar til udkast for territorialplan og nationalt program for fonden for retfærdig omstilling.

Den 30. august 2022
Sagsnr. S-2022-920
Dok.nr. D-2022-48227
hth/yk

Akademikerne takker for muligheden for at give høringssvar til udkastet for territorialplan og nationalt program for fonden for retfærdig omstilling. Høringssvaret er primært rettet mod det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Akademikerne har en række generelle bemærkninger til lovforslaget i første del af høringssvaret. De tekstnære bemærkninger findes i anden del af dette høringssvar.

Akademikerne ser positivt på, at der med udkastet adresseres flere af de vækstdrivere, som der skal til for at styrke omstillingen og den bæredygtige erhvervsudvikling i de prioriterede områder. En bæredygtig og inkluderende erhvervsudvikling er et væsentligt element i at få alle med i den grønne omstilling. En af forudsætningerne for denne omstilling er, at særligt mindre virksomheder støttes via både kompetencetilførsel og kompetenceudvikling af højtspecialiserede og højtuddannede medarbejdere. Det er netop disse profiler, der er med til at kickstarte en udvikling i virksomhederne og efterfølgende betyder, at der vil være behov for flere ufaglærte og faglærte.

Tekstnære bemærkninger

I afsnittet om prioriteter side 19ff foreslår Akademikerne, at der under afsnittet om kompetenceudvikling justeres, så kompetenceudvikling af højtuddannede i SMV'er inkluderes.

Fra: Systematisk opkvalificering og/eller omskoling af medarbejdere, især ufaglærte, til nye jobfunktioner og teknologier, fx i forbindelse med større, strategiske grønne eller digitale omstillingsprocesser eller nye fokusområder, via identifikation af kompetencebehov, kompetencerådgivningsforløb, eller kompetencevurdering af uddannelsesforløb, fx i regi af uddannelsesinstitutioner og centre, klynger og brancheorganisationer mv.

Til: Systematisk opkvalificering og/eller omskoling af medarbejdere, især ufaglærte, **men også højtuddannede i SMV som kan være med til at kickstarte omstillingen i mindre virksomheder** til nye jobfunktioner og teknologier, fx i forbindelse med større, strategiske grønne eller digitale omstillingsprocesser eller nye fokusområder, via identifikation af kompetencebehov, kompetencerådgivningsforløb, eller kompe-

tencevurdering af uddannelsesforløb, fx i regi af uddannelsesinstitutioner og centre, klynger og brancheorganisationer mv.

De vigtigste målgrupper

Under afsnittet om målgrupper side 20ff foreslår Akademikerne, at faglige organisationer og a-kasser tilføjes som mulige aktører.

Fra: *Målgruppen er både små, mellemstore og store virksomheder og iværksættere eller andre relevante aktører, herunder videninstitutioner, klynger, erhvervshuse, kommuner m.v.*

Til: *Målgruppen er både små, mellemstore og store virksomheder og iværksættere eller andre relevante aktører, herunder videninstitutioner, klynger, erhvervshuse, kommuner, faglige organisationer og a-kasser mv.*

Ønskes ovenstående uddybet, er I meget velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Henrik Thøger Hagelskjær
Politisk konsulent

E: hth@ac.dk
T: 20 45 04 84

Erhvervsstyrelsen
E-mail: de@erst.dk

DANSKE
REGIONER

02-09-2022
EMN-2022-00357
1572320

Hørings svar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Danske Regioner takker for muligheden for at komme med høringssvar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

I udkastet til det nationale program beskrives etableringen af et udvalg, der skal udvælge og indstille projekter til tilsagn og afslag (indstillingsudvalget).

Danske Regioner finder det afgørende, at der i overensstemmelse med fondens regionale fokus er en tydelig regional og demokratisk repræsentation i det partnerskab, der spiller en central rolle i udmøntningen af midlerne. Det kan være med til at sikre, at midlerne kommer til størst mulig gavn for borgerne i de områder, som står over for store forandringer i deres hverdag og arbejdsliv som følge af omstillingen frem mod en klimaneutral økonomi i 2050.

Danske Regioner opfordrer derfor til, at regionsrådene i hhv. Nordjylland og Syddanmark hver især får ret til at foreslå et medlem til Indstillingsudvalget.

Venlig hilsen

Anders Kühnau
Formand

Stephanie Lose
Næstformand

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Erhvervsstyrelsen
Decentral Erhvervsfremme
de@erst.dk
cc Sofie Hahn-Pedersen(sofhaherst.dk)

Sagsnr. 22-2459
Vores ref. EKH/KVN/lgy
Deres ref. SHP

Den 2. september 2022

Høringssvar til udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) takker for muligheden for at afgive høringssvar til hhv. udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling og Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) 2021-2027.

FH finder det afgørende, at den grønne omstilling bliver retfærdig. FH finder det derfor positivt, at EU med Fonden for Retfærdig Omstilling vil understøtte den store opgave med grøn omstilling af den europæiske økonomi med fokus på, at det skal ske på en social retfærdig måde.

FH har tidligere fremlagt en *Helhedsplan for en retfærdig grøn omstilling* (maj, 2020), der opfylder 2030-målet på en retfærdig måde. FH har også fremlagt rapporten *En retfærdig grøn omstilling: Hvad er det, hvad kræver det, og hvad kan vi gøre* (januar 2022), der bl.a. viser:

1. At et stort flertal af lønmodtagerne bakker op om den grønne omstilling.
2. At lønmodtagerne finder det vigtigt, at den grønne omstilling bliver *retfærdig*.
3. At en retfærdig omstilling ifølge lønmodtagerne især vil kræve nemmere og billigere valg, lighed, og hjælp til de, der mister jobbet – bl.a. gennem uddannelse.

På det grundlag har FH i tidligere høringssvar peget på, at Fonden for Retfærdig Omstillings aktiviteter især bør fokusere på uddannelse, tryghed og jobskabelse.

Udkast til Territorialplan og udkast til Nationalt program

Den grønne omstilling kræver kvalificeret arbejdskraft. Det er derfor positivt, at det Nationale program fremhæver, at der fremover bliver særligt brug for kompetencer, der i dag løftes af ufaglærte og faglærte. Det er også positivt, at det fremhæves, at fonden skal støtte akutte rekrutteringsbehov, og at fonden kan være med til at understøtte opkvalificering.

Erhvervsstyrelsens udkast til Territorialplan for Retfærdig Omstilling beskriver den forventede omstillingsproces hen imod en klimaneutral økonomi i 2050, og programmet beskriver konkrete aktiviteter, der kan opnås støtte til. Disse fremgår også af det Nationale program.

Fondens aktiviteter og operationer

Det fremgår, at Danmark ønsker at anvende midlerne fra fonden til at give de udpegede landsdele mulighed for at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima samt en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 og derved bidrage til en retfærdig omstilling.

Under de aktiviteter, der skal understøtte de foreslåede operationstyper, fremhæver både Territorialplanen og Det Nationale program følgende aktiviteter: Rådgivning, Investeringsstøtte, Forskning og udvikling, Forprojekter, Ledelse, Kompetencetilførsel.

FH ser gerne et større fokus på uddannelse, tryghed og jobskabelse i planen. Under Kompetenceudvikling nævnes der ikke eksplicit tilskud til kompetenceudvikling. FH foreslår derfor, at muligheden for at give tilskud til kompetenceudvikling tilføjes tydeligt som konkret understøttende aktivitet i afsnittene om "Kompetenceudvikling" i Territorialplanen (side 34) og det Nationale program, så det ikke bliver en en udgift, som den enkelte lønmodtager skal stå med.

FH foreslår også, at der i Territorialplanen kommer et særligt fokus på den gruppe af lønmodtagere, der har fået mindst uddannelse, og som har udfordringer med at læse, skrive og regne. Samtidig er der behov for, at der ses bredt på kompetenceudvikling, så det i Territorialplanen og det Nationale program anerkendes, at alle grupper af lønmodtagere kan have brug for kompetenceudvikling. Fx peger rapporten *Manglende opkvalificering spænder ben for grøn omstilling* (juni 2022, Tænk tanken Mandag Morgen) på, at den grønne omstilling påvirker hele arbejdsmarkedet, og at alle kan forvente at skulle udvide eller opdatere deres viden og kompetencer.

FH foreslår desuden, at der ikke kun peges på bestemte typer af ledige under Kompetencetilførsel i Territorialplanen (aktuelt peges konkret på ledige med MVU og LVU, Territorialplan, side 36) og i det Nationale program. Der bør være fokus på, at der er brug for opkvalificering af alle, uanset om man er i beskæftigelse eller er ledig.

Støtteberettigede landsdele

FH noterer sig, at udelukkende Nordjylland og Syddjylland udpeges som støtteberettigede landsdele, og at andre geografiske områder ikke kan forventes støtteberettigede. FH har noteret sig, at de udpeges med udgangspunkt i hhv. omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser (Nordjylland) og udfasning af produktion af fossile brændstoffer (Syddjylland).

Samarbejde

FH kvitterer for, at det fremgår, at der vil blive koordineret med Erhvervsfremmebestyrelsen, der allerede har igangsat aktiviteter, som skal fremme grøn omstilling og bl.a. har fokus på kompetencer. Tæt koordinering skal bl.a. sikre gennemsigtighed for ansøgere, og at man undgår duplikeringer. Ligeledes som nævnt i tidligere hørings svar finder FH det vigtigt, at der koordineres tæt med andre relevante myndigheder fx Beskæftigelsesministeriet, idet opkvalificering, tryghed og jobskabelse er centrale elementer i en retfærdig grøn omstilling.

Indstillingsudvalget

FH kvitterer for, at et af de udpegede medlemmer fra arbejdstagerorganisationerne udpeges efter indstilling fra Fagbevægelsens Hovedorganisation. Vi ser frem til arbejdet.

Såfremt FH's hørings svar giver anledning til spørgsmål, står vi til rådighed.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

Næstformand, Fagbevægelsens Hovedorganisation

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Foreningen af Rådgivende Ingeniører <fri@frinet.dk>
Sendt: 23. august 2022 11:09
Til: Decentral Erhvervsfremme
Emne: SV: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

FRI takker for muligheden for at afgive hørings svar på ovenstående høring.

Vi har ingen bemærkninger til den, da den ikke direkte påvirker rammebetingelserne for rådgivende ingeniørvirksomheder.

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen

Erhvervs politisk Chef
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Sendt: 12. august 2022 15:43
Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>
Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Hørings svar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres hørings svar med almindelig post til:
Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Telefon: +45 35291700

www.regionalt.dk

www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk

[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Tina Lund Lodahl
Sendt: 1. september 2022 14:39
Til: Tina Lund Lodahl
Emne: VS: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

---

Fra: Lovkvalitetskontoret (951s08) <Lovkvalitetskontoret@jm.dk>

Sendt: 15. august 2022 15:06

Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>

Emne: VS: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Justitsministeriet har modtaget denne høring.

Hvis der måtte være et ønske om, at Justitsministeriet forholder sig til bestemte spørgsmål i relation til udkastene, bedes I oplyse dette.

Justitsministeriet foretager sig på det foreliggende grundlag ikke yderligere i anledning af høringen.

Med venlig hilsen

Morten Holland Heide
Kontorchef

JUSTITSMINISTERIET

Lovkvalitetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: +45 22 60 63 39
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>

Sendt: 12. august 2022 15:43

Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>

Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Høringssvar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:

Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN

Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29

8600 Silkeborg

Telefon: +45 35291700

www.regionalt.dk

www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk

[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Erhvervsstyrelsen
Att: de@erst.dk

KL's hørings svar til udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

KL takker for muligheden for at kommentere udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO), hvor Nordjylland og Syddjylland udpeges som støtteberettigede landsdele.

Hermed KL hørings svar, som sendes med forbehold for politisk godkendelse.

KL hilser det velkomment, at FRO kan bidrage til grøn omstilling i Danmark og ser frem til at følge indsatsen tæt i FRO. Behovet for omstillingen til grønne og sikre energikilder er stort i hele Danmark og FRO kan være med til at imødekomme behovet.

Teknologier og kompetencer skal også komme andre dele af landet til gavn

KL finder, at der er gode argumenter for, at der er behov i Nordjylland og Syddjylland for at styrke grønne teknologier og kompetencer. Bl.a. fordi Nordjylland skal igennem en markant omstilling fra et meget højt co2 udledningsniveau koncentreret i regionens cementindustri. Syddjylland har store omstillingsbehov ifm. udfasningen af olie- og gasindvindingen i Nordsøen mv. FRO kan være med til at løfte de tunge investeringer, det vil kræve at skabe en klimaneutral økonomi for de to områder.

Et markant behov for grøn erhvervsudvikling, bæredygtig produktion, nye kompetencer og teknologier til CO2-reduktion og nye energikilder er dog ikke alene afgrænset til Nordjylland og Syddjylland. De prioriteter, der lægges op til, at den nye fond skal indeholde, har en stor relevans i andre dele af Danmark, jf. de 5 tiltag af strategisk betydning:

1. Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne
2. Teknologi- og forretningsudvikling inden for CCS og Power-to-X

Dato: 1. september 2022

Sags ID: SAG-2022-03452
Dok. ID: 3243664

E-mail: PIMR@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

3. Bedre vilkår for grøn omstilling i SMV'er.
4. Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse
5. Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS).

KL finder det helt afgørende, at den viden, teknologier, kompetencer og best practice som produceres i regi af FRO, koordineres med lignende initiativer i andre dele af erhvervsfremmesystemet og kan komme virksomheder m.fl. i andre dele af landet til gode, hvor det er relevant.

Vigtigste målgrupper

Ifølge udkastet til program er de vigtigste målgrupper både små, mellemstore og store virksomheder og iværksættere eller andre relevante aktører, herunder videninstitutioner, klynger, erhvervshuse, kommuner m.v.

Det er godt, at der er fokus på SMV'erne og fx tilskud til rådgivning for SMV'er i forbindelse med grøn omstilling samt gennem tilskud til investeringer i grønne og cirkulære teknologier.

KL mener dog, at store virksomheder primært bør medvirke i brede samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. Dette også for at sikre, at støtten når de aktører, der reelt har et behov, hvor udviklingspotentialerne er store og ikke kan forløses uden tilskud.

Desuden ser KL gode muligheder for partnerskaber og samarbejde mellem virksomheder, kommuner og videninstitutioner, som kan komplementere kommunernes arbejde med klimahandleplaner, der i høj grad inddrager både virksomheder og borgere i klimaindsatserne, som omfatter hele kommunens geografi.

Vigtigt at fastholde det enstrengede og forenklede erhvervsfremmesystem

KL ser desuden en risiko for, at man ved etableringen af endnu et overvågningsudvalg samt indstillingsudvalg komplicerer det forenklede og enstrengede erhvervsfremmesystem. KL mener, det er vigtigt at sikre en stærk sammenhæng til det øvrige erhvervsfremmesystem, herunder en tæt koordination med det nuværende Overvågningsudvalg for Socialfonden Plus og Regionalfonden, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og den decentrale erhvervsfremmestrategi.

Dato: 1. september 2022

Sags ID: SAG-2022-03452
Dok. ID: 3243664

E-mail: PIMR@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Kritisabel høringsproces

KL finder det både utilfredsstillende og uhensigtsmæssigt, at territorialplanen og programmet, som udgør det analysemæssige grundlag for valg af Nordjylland og Syddjylland kommer så sent i høring og efter høring vedr. administration af tilskud fra FRO.

Med venlig hilsen

Karoline Amalie Steen,

Kontorchef, Center for Klima og Erhverv, KL.

Med venlig hilsen

Underskrift nr. 1 – Skift linje for indrykket underskrift nr. 2

Dato: 1. september 2022

Sags ID: SAG-2022-03452
Dok. ID: 3243664

E-mail: PIMR@kl.dk
Direkte: 3370 3802

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

REGION NORDJYLLAND

- i gode hænder

Regional Udvikling

Sagsnummer 2022-014856

Dato 3. oktober 2022

Til
Erhvervsstyrelsen
Vejlshøjvej 29
8600 Silkeborg
Att.: Kontorchef Pernille von Lillienkjold

Regional Udviklingsdirektør
Henning Christensen
Regional Udvikling
Mail: hsc@rn.dk
/uc

Opfølgning på tidligere fremsendt høring om Udkast til Territorialplan for Fonden for Retfærdig Omstilling og Nationalt Program for samme.

Med frist den 2. september 2022 fremsendte regionsrådsformændene for henholdsvis Region Syddanmark, Stephanie Lose og for Region Nordjylland, Mads Duedahl et fælles høringssvar.

På grund af tidsfristen blev der taget forbehold for den efterfølgende politiske godkendelse i Forretningsudvalget og i Regionsrådet. Høringssvaret blev behandlet i Regionsrådet, mandag den 26. september 2022. Med følgende beslutning:

Referat

Regionsrådet traf på mødet den 26. september 2022 følgende beslutning:

Et flertal i Regionsrådet godkendte indstillingen fra flertallet i Forretningsudvalget.

Et mindretal bestående af Enhedslisten (Janne Toft-Lind og Susanne Flydtkjær) kunne ikke godkende indstillingen. Enhedslisten indsendte mindretalsudtalelse, som ønskes medsendt svaret fra Region Nordjylland.

"Enhedslisten kan ikke tilslutte sig flertallet i Region Nordjyllands regionsråds høringssvar. Enhedslisten finder det bekymrende, at Udkast til Territorialplan for Fonden for retfærdig Omstilling DANMARK - ganske vist peger på at der er mulighed for store reduktioner i udledningen af CO₂ - på Aalborg Portland, som nævnes som væsentligste CO₂udledende virksomhed - men alligevel ikke peger på at dette er vejen at gå, da det vil have omkostninger for Aalborg Portland. Enhedslisten skal her bemærke at Aalborg Portland har årligt overskud i milliardklassen, og derfor - ligesom borgere og andre virksomheder kan og skal bære de omkostninger, der er ved at omlægge egen produktion til mindst mulige CO₂ udledning.

Enhedslisten finder det bekymrende at udgangspunktet for en stor del af investeringerne - er investeringer der fastholder stor og stigende udledning af CO₂, som skal fanges og lagres af teknologier som ikke eksisterer - i stedet for at investere i at omstille produktionen til produktionsprocesser som udleder mindre CO₂ og - og som vi ved kan sikre at klimamålene kan nås. Enhedslisten er hermed ikke enig med Vækstteam Nordjyllands anbefalinger".

Malene Busk, Ulla Astman, Pernille Buhelt, Per Kjeldsen, Anne Honoré Østergaard, Anna-Grethe Sperling, Mulle Jensen, Malou Skeel, Torben Ringe, Per Larsen og Kristoffer Hjort Storm deltog ikke i sagens behandling.

Med venlig hilsen

Henning Christensen
Regional Udviklingsdirektør

Bilag: Link til referat af Regionsrådets møde af 26. september 2022: <https://dokumenter.rn.dk/edocpublishing/edocPunkt.aspx?id=8031&punktguid=f55e2c6e-3352-476c-8477-4f453d1c6c3f>

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Decentral Erhvervsfremme
Sendt: 25. august 2022 10:08
Til: Sofie Hahn-Pedersen; Tina Lund Lodahl
Emne: VS: Høringssvar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Modtaget i de-postkassen.
Bh Emily

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk <19kontor@rigsrevisionen.dk>
Sendt: 24. august 2022 10:45
Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Emne: Høringssvar vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Decentral Erhvervsfremme har den 12. august 2022 sendt udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået udkastet til territorialplan og kan konstatere, at den ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Sendt: 12. august 2022 15:43
Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>
Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Høringssvar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:

Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
Telefon: +45 35291700

www.regionalt.dk

www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk

[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Tina Lund Lodahl
Sendt: 1. september 2022 14:35
Til: Tina Lund Lodahl
Emne: Sikkerhedsstyrelsen : Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

---

Fra: 3 - SIK Høringer (SIK) <horinger-sik@sik.dk>

Sendt: 15. august 2022 13:31

Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>

Emne: VS: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Kære Erhvervsstyrelsen

Sikkerhedsstyrelsen har ingen bemærkninger til udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Mange hilsner

Lene

Venlig hilsen

Lene Tellund Reis

Kundekonsulent

Direkte: +45 33 73 23 67

Mobil: +45 29 69 27 67

E-mail: ltr@sik.dk

Sikkerhedsstyrelsen

Esbjerg Brygge 30

6700 Esbjerg

Tlf.: +45 33 73 20 00

www.sik.dk

Denne e-mail og enhver vedhæftet fil er fortrolig. Hvis ikke du er den rette modtager, bedes du venligst omgående kontakte os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil. På forhånd tak.

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>

Sendt: 12. august 2022 15:43

Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>

Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Høringssvar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:

Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
Telefon: +45 35291700
www.regionalt.dk
www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk
[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Kasper Munk Rasmussen <rasmussen@SMVdanmark.dk>
Sendt: 2. september 2022 10:54
Til: Decentral Erhvervsfremme; Sofie Hahn-Pedersen; Tina Lund Lodahl
Cc: Signe Bøgevald Hansen; Jacob Stendevad
Emne: SV: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Kære ERST

Hermed SMVdanmarks bemærkninger til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

- Der er risiko for et dobbeltstøtte, da der i forvejen er mulighed for at få 130 procent i fradrag for forsknings og udviklingsaktiviteter, som især foregår hos de største virksomheder. Derfor bør deltagelse i programmet fokusere på at hjælpe virksomheder med under 250 ansatte gennem en retfærdig omstilling.
- De generelle rammer for programmet med en geografisk prioritering giver givetvis mening i store EU-lande som Tyskland, Spanien, Frankrig mfl. Men i et land som Danmark giver det ingen mening at begrænse indsatsen til to regioner. Der bør i stedet ses på virksomheder med behov og potentiale uanset geografi. Det vil give den største effekt af indsatsen. Eksempelvis er der mange produktionsvirksomheder i Midtjylland, der vil have behov for denne type af understøttelse, men også i de øvrige regioner (Fyn, Sjælland, Hovedstaden). Endvidere er den danske regionale inddeling meget arbitrær.
- Det er meget problematisk, at der er i indstillingsudvalget for Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling ikke er dedikeret plads til organisationer, der repræsenterer små- og mellemstore virksomheder. De nuværende erhvervsrepræsentanter har interessekonflikter, da de har meget store medlemmer, som betaler store beløb i kontingent. I forhold til at sikre, at indsatserne kommer de små- og mellemstore virksomheder til gavn, hvilket er den oprindelige intention, så er repræsentation af eksempelvis SMVdanmark vigtigt.
- Det er stærkt kritisabelt, at der (Tabel 4: Dimension 1 — interventionsområde) er afsat 9,4 mio. kr. af til store virksomheder (kode 011) men kun ca. 3 mio. kr. til SMV'erne (kode 002) i betragtning af, at behovet for understøttelse findes i SMV'erne, der også talmæssigt udgør den største andel, mens de store virksomheder har økonomien til at finansiere udvikling selv. I det lys er det ikke hensigtsmæssig med mere end 3 gange så mange midler til de store virksomheder.

Ift. outputindikatorerne nævnt på side 22 tabel 2 i nationalt program, så bør der fastsættes specifikke mål og resultaterne bør opgøres for hhv. mikro, små og mellemstore virksomheder, så det sikres, at programmet kommer bredt muligt til gavn

Indikatorer

Table 2: Outputindikatorer

Specifik målsætning	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
FROs specifikke målsætning	RCO01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	1.100	3.500
FROs specifikke målsætning	RCO02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud	Virksomheder	1.100	3.500
FROs specifikke målsætning	RCO10	Virksomheder, der samarbejder med forskningsinstitutioner	Virksomheder	100	400
FROs specifikke målsætning	EECO11	Samlet antal deltagere	Personer	1.800	10.200
FROs specifikke målsætning	PO1	Investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling	EUR	10.737.000	34.160.000
FROs specifikke målsætning	PO2	Antal analyser og forprojekter, som er støttet	Antal rapporter	30	90

Venlig hilsen

Kasper Munk Rasmussen

Chefkonsulent

T +45 33 93 20 00

M +45 61 96 39 80

SMVdanmark

Islands Brygge 26 | 2300 Kbh. S | SMVdanmark.dk | T +45 33 93 20 00 |

Læs SMVdanmarks Privatlivspolitik

Fra: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>

Sendt: 12. august 2022 15:43

Til: Sofie Hahn-Pedersen <SofHah@erst.dk>; Tina Lund Lodahl <TinLod@erst.dk>

Emne: Udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende

I vedlagte brev finder du oplysninger om den offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage bemærkninger til udkastet senest:

Fredag, den 2. september 2022 kl. 12.00

Høringssvar skal sendes til de@erst.dk.

Alternativt kan I sende jeres høringssvar med almindelig post til:

Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg.

Der henvises i øvrigt til Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66679>

Der vedlægges kopi af høringslisten til orientering.

Med venlig hilsen

ERHVERVSSTYRELSEN
Decentral Erhvervsfremme

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg
Telefon: +45 35291700
www.regionalt.dk
www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk
[Følg Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på LinkedIn](#)

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

[Tilmeld dig nyhedsbrev om regional erhvervsudvikling](#)

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Decentral Erhvervsfremme
Sendt: 29. august 2022 15:29
Til: Tina Lund Lodahl; Sofie Hahn-Pedersen
Emne: VS: Svar på høring om udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Modtaget i de-postkassen.

Bh Emily

Fra: Emma Mejlstrup Ravnø <emr@dma.dk>
Sendt: 29. august 2022 13:10
Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Cc: Jakob Haugaard <jha@dma.dk>
Emne: Svar på høring om udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Kære Erhvervsstyrelsen,

Hermed Søfartsstyrelsens svar på høring om udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for retfærdig omstilling.

Det er vigtigt for Søfartsstyrelsen, at det stærke link mellem PtX-brændstoffer og skibsfarten er betonet. Da dette allerede er inkluderet i udkastet, har SFS ingen tekstspecifikke kommentarer.

Det vil dog være interessant for os at blive informeret, når der er adgang til at søge midler fra fonden i forhold til mulig kompetenceudvikling af medarbejdere, som skal håndtere de nye teknologier og brændstoffer eksempelvis på længere færruter.

I må derfor gerne holde os (Emma Ravnø, emr@dma.dk og Jakob Haugaard, jha@dma.dk) i loopet, når der kommer nyt herom.

Med venlig hilsen
Emma Mejlstrup Ravnø
Fuldmægtig

Søfartsstyrelsen
Maritim erhvervs- og vækstpolitik
Dir. tlf.: 72 19 62 24
Mobil: 91 37 63 24
E-mail: emr@dma.dk

SØFARTSSTYRELSEN
Caspar Brands Plads 9
4220 Korsør
Tlf.: 72 19 60 00
Web: www.soefartsstyrelsen.dk

Følg os:

[Søfartsstyrelsen](#)

[Danish Maritime Authority](#)

Søfartsstyrelsen behandler personoplysninger om dig, når du kommunikerer med os. Du kan læse mere i Søfartsstyrelsens persondata- og privatlivspolitik.

[Søfartsstyrelsens persondata- og privatlivspolitik.](#)

Sofie Hahn-Pedersen

Fra: Decentral Erhvervsfremme
Sendt: 17. august 2022 09:41
Til: Tina Lund Lodahl; Sofie Hahn-Pedersen
Emne: VS: offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Fra de-postkassen

Fra: Emil Nørgaard Larsen (PVS) <ENL@dkpto.dk>
Sendt: 17. august 2022 09:05
Til: Decentral Erhvervsfremme <de@erst.dk>
Emne: offentlige høring vedrørende udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling

Til rette vedkommende,

Jeg har på vegne af Patent- og Varemærkestyrelsen gennemgået den fremsendte høring vedr. udkast til territorialplan for retfærdig omstilling og nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Styrelsen har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Emil Nørgaard Larsen

Fuldmægtig
CPJI
T: 4350 8069
enl@dkpto.dk

Patent- og Varemærkestyrelsen | Helgeshøj Allé 81 |
2630 Taastrup | www.dkpto.dk | 4350 8000

Vi behandler dine personoplysninger i overensstemmelse med persondataforordningen, forvaltningsretlige regler og vores privatlivspolitik. Læs vores privatlivspolitik og find kontaktoplysninger på vores databeskyttelsesrådgiver [her](#).

FooterID_GDPR20180525

Erhvervsstyrelsen
Vejsøvej 29
8600 Silkeborg

Sendt pr. mail til de@erst.dk

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Dato: 2. september 2022

Side 1/2

Høring af territorialplan for Fonden for Retfærdig Omstilling

TEKNIQ Arbejdsgiverne har modtaget ovenstående høring og har i den forbindelse følgende bemærkninger.

Som en del af EU's flerårige finansielle ramme etableres den nye EU-fond Fonden for Retfærdig Omstilling. Danmark forventes at modtage i alt 363 millioner kroner i løbet af årene 2021 til 2027. Fonden skal hjælpe virksomhederne med udfasning af produktion af fossilt brændsel. Navnlig set i forhold til den forventede arbejds-tagertilpasning, udfasning af produktionen af fossilt brændsel samt omlægningen af drivhusgasintensive produktionsprocesser.

De udpegede områder er Nordjylland og Syddjylland, der udpeges som støtteberet-tigede landsdele. Nordjylland udpeges med udgangspunkt i behovet for omlæg-ning af drivhusgasintensive produktionsprocesser, og Syddjylland udpeges med ud-gangspunkt i at afbøde konsekvenserne af udfasning af produktion af fossile brændstoffer i blandt andet Nordsøen.

Overordnet støtter TEKNIQ Arbejdsgiverne op om fondens formål og strategi. Der-til skal føjes, at det er vigtigt at sikre synergi mellem udmøntningen af midler via Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og Fonden for Retfærdig omstilling.

TEKNIQ Arbejdsgiverne deler analysen af, at den grønne omstilling kræver en stor stigning i antallet af faglærte, og at det særligt vil være smede, elektrikere og vvs'ere, der er behov for. Derfor deler TEKNIQ Arbejdsgiverne også udkastets store fokus på opkvalificering af kompetencer. I denne sammenhæng er det væ-sentligt for TEKNIQ Arbejdsgiverne at understrege behovet for at inkludere leve-randørkæden til de specifikke virksomheder og industrier, der forventes at have en særlig udfordring med den grønne omstilling.

I forhold til en tæt koordinering med relevante erhvervsuddannelser foreslår TEK-NIQ Arbejdsgiverne, at der under kompetencesporet tilføjes følgende passus:

”I tilrettelæggelsen af kommende opkvalificeringsforløb inddrages relevante ar-bejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer med det formål at sikre det bedst mu-lige match mellem eksisterende uddannelser og nye opkvalificeringsforløb.”

TEKNIQ Arbejdsgiverne er arbejdsgiver- og erhvervsorganisation for særligt installationsbranchen og den grønne industri. Derfor har vi som organisation også særlige forudsætninger for at kunne bidrage til udviklingen af kompetenceforløb indenfor de specifikke faggrupper, der efterspørges. TEKNIQ Arbejdsgiverne stiller sig i den sammenhæng til rådighed for udviklingen af disse forløb.

Investeringer i test- og demonstrationsanlæg

Det bemærkes i udkastet til territorialplan for retfærdig omstilling på side 14, at man ser i retning af at understøtte Aalborg Portlands gennem støtte til test og demonstrationsanlæg. TEKNIQ Arbejdsgiverne støtter op om behovet for at udvikle Danmarks samlede kapacitet for test- og demonstrationsanlæg. I denne sammenhæng ønsker TEKNIQ Arbejdsgiverne at fremhæve behovet for, at disse anlæg tilrettelægges, så de støtter op om et bredere udsnit af industrien. Det er således TEKNIQ Arbejdsgivernes vurdering, at et snævert fokus på at reducere CO2 udledningen fra Aalborg Portland ikke vil være til gavn for den samlede vækst og beskæftigelse.

I relation til ovenstående støtter TEKNIQ Arbejdsgiverne programmets mål om at investere i test- og demonstrationsanlæg til gavn for leverandørerne til den grønne industri som beskrevet i Territorialplanen side 21.

Relationen mellem udmøntningen af Fonden for Retfærdig omstilling og øvrige initiativer

TEKNIQ Arbejdsgiveren støtter de overordnede målsætninger for udmøntningen af Fonden for Retfærdig Omstilling og deler også perspektiverne i, at fondens midler er bedst brugt i relation til at forberede og understøtte omstilling til en grønere og mere digital økonomi. Dog ønsker TEKNIQ Arbejdsgiverne at bemærke behovet for en fleksibilitet hen over udmøntningsperioden således, at midler kan omdirigeres til aktiviteter indenfor omskoling etc., hvis konjunkturerne skulle ændre sig markant.

TEKNIQ Arbejdsgiverne står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores høringsvar.

Med venlig hilsen

Simon O. Rasmussen
Underdirektør

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Dato: 2. september 2022

Side 2/2